

**Мотиви към проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 28 от 10.05.2006 г. за условията и реда за провеждане на изпит за професионална квалификация на застрахователните брокери и за признаване на квалификация, придобита в държава членка**

Във връзка с изменението на Кодекса за застраховането (обн. ДВ бр. 101 от 07.12.2018) и необходимостта от актуализиране на подзаконовата нормативна уредба в областта на надзора на застрахователните посредници е изготвен настоящият проект на наредба.

Член 303, ал. 2, т. 2 от Кодекса за застраховането предвижда, че КФН организира изпит за оценка на знанията и уменията на лица, които искат да извършват дейност като застрахователен брокер – едноличен търговец или да заемат длъжности в управителни органи на застрахователни брокери юридически лица или да бъдат определени да отговарят за и да управляват дейността по разпространение на застрахователни услуги в застрахователен брокер.

Член 303, ал. 7 предвижда, че условията и редът за провеждане на изпит за проверка на знанията и уменията се урежда с наредба на КФН и че изпитът се провежда от изпитна комисия в чийто състав се включват представители на браншовите организации на застрахователите и на застрахователните брокери.

С приложение № 3 към Кодекса за застраховането бяха определени нови минимални изисквания за професионални знания и умения на разпространителите на застрахователни продукти и на лицата, които са непосредствено заети с разпространението на такива продукти.

С чл. 304 ал. 4 и ал. 5 от КЗ беше предвидено, че застрахователният брокер е длъжен да проведе професионално обучение което да гарантира придобиването на знанията и уменията, определени в приложение № 3, за всяко лице, което постъпва на работа в застрахователния брокер на длъжност, която предвижда непосредствена заетост с дейностите по разпространение на застрахователни продукти. Предвидено е че професионалното обучение завършва с изпит за придобитите знания и умения, чието успешно полагане се удостоверява с документ от организацията, която го е провела. Предвидено е също така, че организацията за провеждане на обучението може да бъде юридическо лице, което е разработило и регистрирало пред комисията програма за обучение, която гарантира овладяването на професионални знания и умения по приложение № 3, както и конспект с тематичен обхват и процедурни правила за провеждане на изпит и правила за оценяване, които гарантират точното и безпристрастно оценяване на професионалните знания и умения по приложение № 3. Изискванията за регистрация на програмата за обучение, конспект, процедурни правила за провеждане на изпит и правила за оценяване следва да се определят с наредбата по чл. 303, ал. 7 от Кодекса за застраховането.

Посочените по-горе обстоятелства налагат извършване на промени в Наредбата. По-конкретно са направени предложения за промяна на общите положения на наредбата, като се актуализира кръгът на лицата, които подлежат на изпит пред комисията по чл. 303, ал. 2, т. 2 от КЗ съобразно новата формулировка на законната разпоредба.

Предлага се актуализиране и на предмета на наредбата, в който се допълва определянето на изисквания за регистрация на програма за обучение, конспект, процедурни правила за провеждане на изпит и правила за оценяване от организация за провеждане на професионално обучение на лица, които постъпват на работа в застрахователен брокер, на длъжност, която предвижда непосредствена заетост с дейности по разпространение на застрахователни продукти в съответствие с чл. 304, ал. 5 от КЗ.

Предлага се и актуализация на понятието професионален опит по чл. 2, ал. 3 от Наредбата в съответствие с новата дефиниция по чл. 303, ал. 4 изречение първо от КЗ.

Предлага се заместване на изискването за представяне на свидетелство за съдимост като предпоставка за допускане до изпит за професионална квалификация с декларация в съответствие със забраната за изискване на такива свидетелства в контекста на новите правила за електронно управление.

Във връзка с разпоредбите на Приложение № 3 към КЗ, което определя тематичния обхват на изпита за професионална квалификация е предложено изменение на чл. 7 от Наредбата, като е премахнато правомощието на КФН да публикува изисквания относно тематичния обхват.

Във връзка с изискването за участие на представители на браншовите организации на застрахователите и застрахователните посредници в изпитната комисия по чл. 304, ал. 7 от КЗ са предложени изменения в чл. 9, като е уреден ред за определяне на представители на тези организации. Предвидени са и критерии за определянето на тези представители, като се предвижда същите да отговарят на изискванията за член на управителен орган на застрахователен брокер или да са хабилитирани преподаватели по застраховане или по застрахователно право във висши училища, което е гаранция за равнището на подготвеност на тези членове на изпитната комисия и за ефективния принос на тяхното участие в работата на същата.

Поставени са изисквания към останалите членове на изпитната комисия с цел да се гарантира, че същата като цяло ще разполага с квалификация и опит, които да й позволят ефективно да оценява наличието професионални знания и умения по смисъла приложение № 3 към Кодекса за застраховането. Приложението поставя изисквания за знания и умения, както в областта на цялото многообразие от застрахователни продукти (по общо застраховане, животозастраховане и застраховане с инвестиционен елемент), застраховането, застрахователното право и относимите към него механизми за оценка на потребностите и за защита на интересите на потребителите, така и на специалисти в областта на данъчното, трудовото и социалното законодателство, специалисти в областта на етичните бизнес стандарти и финансите. За да може да се гарантира качеството на изпитния процес е необходимо привличане на експерти, както с тясна специалност в областта на застраховането, застрахователното право и относимите към него механизми за защита на интересите на потребителите, така и във всички останали посочени по-горе области в обхвата на необходимите знания и умения. С тази цел е направено и предложение за увеличаване на минималния състав на изпитната комисия от трима на 5 члена.

С цел повишаване качеството на изпитния процес е направено предложение разработването на изпитния тест да се възложи на изпитната комисия. Също така, за да се гарантира ангажираност на нейните членове е предложено с решението на КФН за определяне на състава на изпитната комисия да може да се определи възнаграждение за тези членове които не са в трудови правоотношения с КФН.

Предвид съществуващата разпоредба на чл. 11, ал. 4 от Наредбата, с която се предвижда, че сертификатът за издържан изпит за професионална квалификация загубва своята валидност, когато лицето, на което е издаден в срок две години от датата на неговото издаване не бъде вписано в регистъра по чл. 30, ал. 1, т. 12 от Закона за Комисията за финансов надзор като застрахователен брокер едноличен търговец или като член на управителен орган на застрахователен брокер юридическо лице и с оглед предвидените промени в Кодекса за застраховането които предвиждат, изисквания за знания и умения и за останалите лица извършващи дейност на длъжност, която предвижда непосредствена заетост с дейности по разпространение на застрахователни продукти в това число изисквания за продължаващо професионално обучение и развитие е предложена нова ал. 5 чл. 11. Разпоредбата предвижда, че чл. 11, ал. 4 няма да се прилага за лицата, които през периода след издаване на сертификата лицето са извършвали дейност на длъжност, която предвижда непосредствена заетост с дейности по разпространение на застрахователни продукти и е спазено изискването за тяхното продължаващо професионално обучение и развитие. По този начин се предпазват от загуба на придобити права лица, които макар и без да са заемали длъжност подлежаща на регистрация са извършвали дейност по разпространение на застрахователни продукти и са предприемали необходимите действия за повишаване на своята професионална квалификация.

Във връзка със законовото изискване за подзаконова регламентация на дейността по регистрация на програма за обучение, конспект, процедурни правила за провеждане на изпит и правила за оценяване от организация за провеждане на професионално обучение на лица, които постъпват на работа в застрахователен брокер е предложена нова глава четвърта. С нея са поставени специфични изисквания към всяка категория материали, които да гарантират овладяването на професионалните знания и умения по Приложение № 3 от КЗ и тяхното точно и безпристрастно оценяване. Предложени са и правила за процедурата за разглеждане и регистрация на посочените материали в това число на последващи актуализации и промени в

тях. С цел гарантиране на качеството на процеса по обучение и оценка на знанията и уменията на лицата които постъпват на работа в застрахователен брокер са предложени задължения за актуализация на съответните материали в съответствие с промените в законодателството и достиженията на науката които имат отношение към знанията и уменията на подлежащите на обучение и оценка лица. Предложен е и контролен механизъм за спиране (суспендиране) на регистрацията при неспазване на тези задължения, който да създаде принудителен механизъм за спазване на изискванията за актуализация. Изхождайки от разбирането за ключовото значение на кадровия фактор и неговата квалификация в процеса на обучение и проверка на знанията проектът на наредба предлага самоличността на лицата, които ще извършват обучението, ще организират изпитите за проверка на професионалните знания и умения и ще оценяват резултатите от тези изпити да бъдат част от програма за обучение, процедурни правила за провеждане на изпит и правила за оценяване заедно със съответната справка за тяхната квалификация и опит. С това предложение от една страна се цели оценката на квалификацията на тези лица да бъде условие за регистрацията на съответните материали за обучение и оценка на придобитите професионални знания и умения, а от друга страна да се гарантира, че при промяна на състава на същите лица организацията за предоставяне на обучение ще бъде задължена да регистрира съответните промени и да бъде извършена оценка на новите обучаващи лица или лица ангажирани в процеса по проверка на знанията. Също така с цел гарантиране на превантивен ефект на разпоредбите извършването на промени в посочените по-горе лица е предложено да бъде предпоставка за спиране (суспендиране) на регистрацията.

Предвид обстоятелството, че Наредбата е издадена на основание отменения Кодекс за застраховането от 2005 г., която продължи да се прилага на основание § 29 от ПЗР на действащия Кодекс от застраховането са извършени и корекции на препратки към разпоредбите на нормативния акт с по-висока юридическа сила. Предвид променената подсъдност на делата за обжалване на административните актове на КФН и на нейния заместник-председател, ръководещ управление за „Застрахователен надзор“ са актуализирани съответните разпоредби, предвиждащи обжалване на административни актове по Наредбата.

Целите, които се поставят с приемането на наредбата са:

Съобразяване на измененията в Кодекса за застраховането на съответното подзаконово равнище;

Повишаване качеството на изпита за квалификация, провеждан от КФН посредством привличане и ефективно участие на лица с подходяща квалификация в разработката на изпитните тестове и тяхната оценка;

Утвърждаване на принципите за опазване на поверителността на изпитните материали и избягване на конфликт на интереси при провеждане на изпита от КФН;

Създаване на условия за овладяването на изискуемите професионални знания и умения от лицата, които постъпват на работа при застрахователни брокери и тяхното точно и безпристрастно оценяване.

Проектът няма пряко отражение върху държавния бюджет но би могъл да има отражение върху бюджета на КФН, ако комисията се възползва от предвидената възможност за определяне на възнаграждение за участниците в изпитната комисия за провеждане на изпит за квалификация. Доколкото обаче това правило е предвидено като правна възможност, а не като задължение и доколкото проектът не регламентира размери на възнаграждението КФН е изцяло във възможност да управлява евентуални бъдещи разходи за провеждането на такива изпити.

Не се предвижда проектът сам по себе си да доведе до допълнителни разходи за поднадзорните лица, различни от разходите, които произтичат от изискванията на Кодекса за застраховането с оглед заплащането на услугата по обучение и проверка на знанията и уменията на служителите на застрахователните посредници.